

MURÁNSKE

1

NOVINY

IX. ROČNÍK ■ DVOJMESAČNÍK ■ FEBRUÁR 2016 ■ 0,50€

ZIMNÝ PRECHOD MURÁNSKOU PLANINOU

Muráň, sobota 13. februára 2016

Zamračené a upršané nevlúdne ráno, so zbytkami spadnutého nočného snehu, privítalo účastníkov 38. ročníka Zimného prechodu Muránskou planinou. Aj napriek týmto nelichotivým podmienkam prišlo sa pokochať zimnými scenériami Planiny vyše 450 účastníkov. Tá ich nesklamala, prekvapila ich svojim bielym závojom čerstvého snehu a pokojom. Tradične ako prvý po vyvezení autobusmi na Javorinu, vydali sa na svoju trasu 50 lyžiari - bežkári, ktorí pokračovali cestou na Veľkú Lúku - Belkovú - Lopušné - Havranie - Studňu, kde ich privítali rezkou muzikou a spevom J. Spišák a kolektív lesníkov, ktorí podávali čaj s možnosťou posediť si v teplej chate. Po dobití energie pokračovali na Kadak - Gajdálky - Vohan - Maretkinú - Veľkú Lúku a pešo od Osísk do Muráňa, kde ich v jedálni ZŠ čakalo občerstvenie vo forme chutného guláša, piva a čaju. Peši turisti absolvovali trasu z Javoriny na Veľkú Lúku, kde ich vo výbehoch čakala črieda koní. Na Maretkinej bola pripravená občerstvovacia stanica a po krátkom oddychu a doplnení kalórií sa vracali späť na Veľkú Lúku, odkiaľ mohli odbočiť na Muránsky hrad a pozrieť si ako prebieha jeho záchrana a rekonštrukcia. Odtiaľ sa chodníkom resp. cestou dostali do Muráňa. Lyžiari prešli 24 km a pešiaci 15 km.

Prijemnú pohodu podujatia narušila nepríjemná a vážna udalosť, keď svojou nedisciplinovanosťou, správaním a aroganciou, jeden z účastníkov, ktorý sa s „kamarátmi“ pohyboval mimo určenej trasy, pri páde z brala pri vyhládke utrpel vážne zranenia. Na jeho záchrane do neskorých hodín sa podieľalo 20 členov HS zo Slovenského raja, Nízkych Tatier a domáci členovia HS.

Hory sú krásne ale aj zradné, dajú ti veľa ale vedia aj brať. Nech táto udalosť je mentom pre ostatných, výstrahou ako sa správať v prírode.

Poďakovanie patrí všetkým tým, ktorí toto podujatie zorganizovali na čele so starostom obce Ing. Romanom Goldschmidtom.

Pavol Mláky

KARNEVAL

V piatok 12. februára sa vyzdobená školská telocvičňa zaplnila karnevalovými maskami. Po privítaní všetkých žiakov, pedagógov a rodičov, sa masky predviedli na promenáde a predstavili obecnstvu. Porota mala ťažkú úlohu, vyhodnotiť najkrajšie masky. Prvé miesto patrilo mačke (tigrici), druhé miesto obsadil šejk a tretie miesto kostlivec. Záver patril diskotéke, kde si všetci zatancovali.

S.H

ZASLÚŽIA SI TO

Chválime

Chceli by sme pochváliť všetkých ľudí, ktorí sa podieľali na záchrane Lukáša Korima.

Haníme

Táto fotka sa našla v schránke nápadov, ktorá je určená aj na takéto účely, ďakujeme anonymovi za perfektnú ukážku toho, ako si niekto dokáže urobiť z rieky bezodnú žumpu. (suchý záchod p. Cibulu č. d. 81)

OSLAVUJEME MDŽ? MALIBY SME!

Nálepku politickej propagandy nestratilo MDŽ ani po zmene režimu. Dnes tento sviatok oslavuje už 106. výročie, no mnohí ho stále považujú za socialistický prežitok. Vedúci zvykli počas MDŽ rozdávať pracovníckam červené karafiáty a podnik im pripravil kultúrne podujatia. Cieľom bolo vzdanie úcty a vďaka socialistickej žene – pracovníčke a občianke. Tento sviatok však mali radi aj muži. S radosťou si pripili na svoje ženy.

Ako vznikol MDŽ

Nápad oslavovať Medzinárodný deň žien vznikol na Medzinárodnej ženskej konferencii v roku 1910, ktorá sa konala v Kodani. Ako dátum tohto sviatku určili 8. marec, na počesť veľkého štrajku, 40 000 newyorských krajčiarok z textilných tovární, ktorý sa konal v roku 1908. Tieto bojovali za zrušenie desaťhodinového pracovného času, proti nízkym mzdám

a zlým pracovným podmienkam.

A napokon, tradíciu osláv MDŽ upevnili aj jedna tragická udalosť. Dňa 25. marca 1911 vypukol v jednej z textiliek v New Yorku ničivý požiar, ktorý pripravil o život 146 žien. Príčinou tragédie boli otrásne pracovné podmienky.

Rok 1975 označila OSN za Medzinárodný rok žien a v tomto roku bol 8.3. ustanovený MDŽ.

Aj, keď sú na tento deň rôzne názory môžeme ho vnímať ako príležitosť poďakovať všetkým príslušníckam nežného pohlavia za to, aké sú krásne, dobré, starostlivé, úžasné, a akí sme radi, že ich máme. K žene patria kvety a v tento deň obzvlášť.

https://sk.wikipedia.org/wiki/Medzinárodný_deň_žien

Zdroj: Dnes24.sk

Vážení spoluobčania!

V roku 2016 si naša obec pripomenie 695 rokov od prvej písomnej zmienky o Muráni a 745 rokov od prvej písomnej zmienky o Muránskom hrade.

Obecné zastupiteľstvo chce pri tejto príležitosti usporiadať oslavy **Dni obce Muráň**. Počas týchto osláv sa budú udeľovať ocenenia: „Čestné občianstvo“, „Cena obce Muráň“, „Cena starostu obce Muráň“.

Za čo vlastne môžete navrhnúť občanov na tieto ocenenia?

Čestné občianstvo sa môže udeliť osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj obce, ochranu jej záujmov a šírenie dobrého mena vo svete alebo obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi. Čestné občianstvo obce Muráň možno udeliť občanom Slovenskej republiky i cudzím štátnym príslušníkom, vo výnimočných prípadoch aj „im memoriam“.

Cena obce Muráň môže byť udelená za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky vedeckej, technickej, umeleckej, športovej, publicistickej, verejnoprospešnej činnosti, za činnosť osôb pri záchrane ľudských životov, majetku obce a občanov.

Cenu starostu obce Muráň udeľuje starosta obce obyvateľom obce a rodákom za úspešnú a záslužnú činnosť v prospech obce. Ocenenia sa môžu udeliť aj in memoriam, ktoré prevezme pozostalý podľa príbuzenského vzťahu.

Návrhy na udelenie ocenení môžu predkladať občania obce, ktorí dovŕšili 18 rokov. Návrhy sa predkladajú na osobitných tlačivách, ktoré si navrhovatelia môžu vyzdvihnúť na Obecnom úrade v Muráni pri p. Šibalovej.

Tieto návrhy môžete podávať do 30. apríla 2016. Veríme, že máme medzi nami občanov ktorí si tieto ocenenia zaslúžia!

PORADENSKÝ KURZ

Dňa 8.1.2016 sa v priestoroch Obecného úradu Muráň uskutočnil poradenský kurz, ktorý usporiadal ÚPSVaR z Revúcej. Kurz bol určený pre marginalizovaných uchádzačov o zamestnanie. Na predvolanie ÚPSVaR prišlo 13 ľudí, ktorých po príchode pracovník ÚPSVaR zaevidoval. V poradenskom kurze išlo o zistenie záujmu o resocializačný -rekvalifikačný kurz (RE-PAS), ktorý sa má uskutočniť v dňoch od 29.1. do 4.3.2016 v Komunitnom centre v Muráni v rozsahu 80 hodín. Poradenský kurz viedol Ing. Marián Bilický z TM Consulting s.r.o., so sídlom v Nitre. V stručnosti oboznámil uchádzačov na čo bude resocializačný kurz obsahovo zameraný (komunikačné zručnosti, právne vzťahy, podpora pracovného uplatnenia ako nástroja resocializácie). Po prednáške sa zisťoval záujem o resocializačný kurz, o ktorý polovica uchádzačov prejavila záujem a niektorí si to ešte chceli premyslieť.

- SH-

NAŠI NAJÚSPEŠNEJŠÍ

Podnikateľ: Mgr. Peter Kontúr

Má 39 rokov. Je ženatý, s manželkou Oľgou má dvoch synov. Má ukončené vysokoškolské vzdelanie. Predtým ako začal podnikáť bol učiteľom na ZŠ v Muráni.

Pán Kontúr, veľa ľudí si všimlo, že na výšnom konci v bývalom dome pani Alexovej sa začalo niečo budovať a parkovať viac áut.

Áno, dom sme odkúpili na podnikanie.

Kedy ste začali podnikáť? Opíšte nám hlavné zameranie. Koľko ľudí zamestnávate?

V júli 2007. Nie je to len moja firma, máme ju s bratom. Hlavné zameranie našej firmy je – sieťotlač, transferová tlač, sublimačná tlač, tampoprintová tlač, gravírovanie, digitálna potlač na reklamný textil (tričká, mikiny, polochosele, vetrovky...) a ostatné reklamné predmety (tašky, dáždnyky, perá, zapalovače, prívesky lampy, USB...). Brat zabezpečuje odbyt a ja sa starám o výrobný proces. Spolu zabezpečujeme logistiku (dopravu). Pracujeme pre rakúske reklamné agentúry, ale aj pre koncových zákazníkov v Rakúsku aj na Slovensku. Momentálne pracuje pri nás 24 ľudí.

Čo bolo počas realizácie najťažšie?

Začať. A potom vydržať. Dôležité je vždy stanoviť si čiastkové ciele, ktoré treba zodpovedne plniť. Toto čo teraz vidno za nami je 8 ročná práca na budovaní firmy aj zvonku aj zvnútra (a nemyslím tým iba budovu).

Ako vyzerá jeden deň v živote podnikateľa?

V prvom rade deň podnikateľa trvá 24 hodín. Je prepletený pracovne a súkromne. Podnikanie Vás zhltnie celého a tomuto spôsobu života sa musí prispôbiť celá rodina. Keď je robota pracujeme, keď je práce menej oddychujeme. Podnikanie ale určite nie je práca (klasická zamestnanecká) – je to život, je to cesta životom.

Kde sa vidíte o 5 rokov?

V roku 2021 (smiech). Ako zabehnutá a stále sa rozvíjajúca, prosperujúca rodinná firma, ktorá dáva zákazníkom veci podľa ich prania a ľuďom v okolí pracovné príležitosti.

Aké vlastnosti si na sebe najviac ceníte a ktoré by ste radšej nemali?

Ak nechcete aby ľudia hovorili o Vás, nehovorte veľa o sebe.

Čo považujete za svoj najväčší osobný úspech?

Šťastnú rodinu, v ktorej žijem – je to dar, ktorý treba neustále udržiavať a starať sa oň – ako o oheň, prikladať každý deň polienko.

Ako zvyknete relaxovať?

Športujem, chodíme na prechádzku, „shopping“, čítanie časopisov alebo kníh.

Aké sú Vaše záľuby?

Rodina, podnikanie, šport – lyžovanie, bicykel, beh, čítanie.

Na aké miesto sa najradšej vraciate a prečo?

Domov. K manželke a deťom. Lebo je tam úžasne dobre.

Kde najčastejšie trávite dovolenku?

V lete chodievame k moru, v zime si zalyžovať.

Ktoré ľudské vlastnosti Vám najviac prekážajú?

Zvedavosť a zasahovanie do súkromia. Takže tento rozhovor už ukončíme (smiech).

Na záver môžem konštatovať, že vo firme pána Mgr. Petra Kontúra vládne rodinná atmosféra a zamestnanci si zamestnávateľa vážia a majú ho radi. Preto pre jeho firmu platí výrok: **„Úspech je výsledkom tvrdej práce a dokonalej prípravy.“**

Ďakujeme Vám za rozhovor a prajeme Vám i Vašej firme veľa úspechov.

Ing. Soňa Haššová

Slováci sú tradičným vysťahovaleckým národom a za lepším životom odchádzali do sveta státisíce ľudí. V rokoch 1870 - 1914, teda do prvej svetovej vojny, sa vysťahovalo okolo 750-tisíc Slovákov. Bola to takmer tretina z ich počtu v bývalom Uhorsku. Slobodní muži tvorili väčšinu, obvykle odchádzali natrvalo. Druhú skupinu tvorili ženatí muži, ktorí odchádzali do USA na zárobky. Doma nechali ženu aj deti, peniaze im posielali po častiach. Veľká časť vysťahovalcov sa neplánovala usadiť v USA natrvalo. Plánovali niekoľko rokov tam pracovať, našetriť doláre a s úsporami sa vrátiť domov; kúpiť pôdu, postaviť murovaný dom a žiť v lepšom sociálnom postavení. Toto je **obraz minulosti: prelom 19- 20 storočia.**

Aká je súčasnosť? Čo sa zmenilo po 100 rokoch? Skoro nič sa nezmenilo, len miesto mužov odchádzajú za zárobkom slovenské ženy. Tentokrát do Rakúska a Nemecka ako opatrovatelky. Presné počty vycestovaných opatrovateliek neviduje nik. Počet opatrovateliek zo Slovenska v Rakúsku v novembri 2011 podľa expertného odhadu je **27,6 tisíc**. Najviac opatrovateliek pochádza z Košického, Prešovského, Nitrianskeho a Banskobystrického kraja, teda z chudobnejších regiónov Slovenska. Je to škoda, lebo žena tvorí rodinu ako hovorí ľudová múdrosť: **„Tisíc mužov vytvorí tábor, domov dokáže vytvoriť jedna žena.“**

Ing. Soňa Haššová

FENOMÉN DNEŠNEJ DOBY

NÁREK OPATROVATEĽKY

(Venované všetkým stotočným ženám, ktoré sú nútené pracovať v zahraničí, aby uživilí svoje rodiny)

Už zasa balím kufre ako rozlúčiť sa mám smútok rozlial sa mi v duši keď do detských očí pozerám. Deti vravia: Nechoď mami, zostaň s nami, chceme ťa len pre seba. Manželovi po rozlúčke zostala len smutná tvár.

Tam v cudzine mám vraj druhý domov to čo bolí, vlečie sa počítam dni na svitaní, keď zas s rodinou stretnem sa.

Všetci vravia: Ty sa máš, veď kráľovsky zarábaš! Kto však vie, akú krutú daň ja splácam za samotu, ktorú prijat' musím keď do cudzej rodiny kúsok svojho srdca nosím, miesto toho chlad si vozím do svojej rodiny, ako tovar najvzácnejší z tej ďalej cudziny

Moja láska k deťom má podobu

počítačov, smartfónov a tabletov. Pomaly sa mení na obludu prezlečenú do značkových vecí a iba mama cíti, že sú to len náplasti, ktorou chorú detskú dušu lieči.

Už mám toho plné zuby chcem spať svoju rodinu manžela, čo bezpečie mi dáva a v náručí má nehu. Len taký život má pre mňa cenu.

Ale ako nájdem cestu z toho bludiska, keď uviazla som v slučke šekov, účtov, pôžičiek? Čakám, že čas mi napovie, ako vyriešiť to mám. Zatiaľ nemám odvahu len tak všetko hodiť za hlavu.

Taxík už čaká pred domom a ja zasa balím kufre. Som to vôbec ešte ja?

Ing. Soňa Haššová

Heute zu Gast am Kneiko-Info-Day

Im Schloss Traun erfahren Sie alles rund um Werbung und Marketing

Die Werbung von morgen wird schon heute präsentiert!

Noviny v Rakúskom Linzi zo 17. septembra 2015 priniesli informáciu o otvorení „Info-day“ – informačného dňa, kde bola predstavená budúcnosť reklamy, propagačných produktov a inovatívnych nápadov. Zúčastnilo sa ho viac ako 200 firiem a nás môže potešiť aj účasť našich zástupcov-podnikateľov – bratov Petra a Karola Kontúrovcov ako vidíme na obr. z miestnej tlače. Teší nás, že nám robia dobré meno aj v zahraničí.

71. výročie oslobodenia obce Muráň

Každoročne koncom januára (27.1) si pripomíname výročie oslobodenia obce Muráň. Po doznení tónov našej nádhornej hymny a po príhovoroch nasledovalo tradičné kladenie venca a následne nás básňou dojala pani Mgr. Jana Murková. Opäť sklamala nízka účasť občanov (ako bolo pripomienkované: „pre nevhodný čas konania sa udalosti“). Bolo by zaujímavé vidieť „tie davy“, ak by bola hodina konania iná.

- JH -

SPOMIENKA

Aké to bolo v školstve pred 45 rokmi?

Takmer denne sme prostredníctvom televízie svedkami nespojkosti pedagógov s pomermi v školstve. Prirodzene, týka sa to hlavne financií! Deti zostávajú deťmi v každej škole a v každej dobe – je to nádherné poslanie a nevšedná možnosť považovať každého žiaka či študenta za individualitu, osobnosť s pozoruhodnými vlastnosťami, často s obdivuhodnými schopnosťami a talentom, ktorý neraz vyústi do radosti z úspechov obojstranne – dieťaťa i jeho učiteľa. Koruny, peniaze, peniažky... eurá – o tých sa teraz často vedie reč! V strednom školstve som pôsobila 35 rokov, ale bolo ešte viac schodov – od suterénu až na druhé poschodie v „ihličkách“, a päť- desať minútové prestávky medzi hodinami. Iba vymeniť triednu knihu a pomôcky. V triede okolo 30 žiakov a pri počte sedem hodín – 210 rôznych mladých ľudí plus učiteľia v zborovni... Na dôchodku je zrazu všade ticho – chýba mi to!

Čísel som uviedla neúrekom, ale finančnú otázku akosi nechtiac odsúvam nakoniec. A to malo byť v mojom príspevku prvoradá. Našla som teda svoj platobný dekrét – výmer v strednom školstve pred 45 rokmi. Po päťročnom štúdiu na filozofickej fakulte som bola promovaná 7.7.1970 ako učiteľ strednej školy. Magický dátum, nástupný plat však už menej lákavý. A na základnej škole by som bola nekvalifikovaná, hoci na pedagogickej škole trvalo štúdium iba štyri roky. Mój doklad uvádza, že od 25. augusta 1970 (týždeň pred začiatkom školského roka – teda žiadne dva mesiace prázdnin!) môj základný plat (III. pracovná trieda, A platová skupina, 1. platový stupeň) bol stanovený vo výške 1.600,-Kčs. Potom mi pridali 100,-Kčs, za triednictvo 80,-Kčs a za 1 nadpočetnú hodinu 84,-Kčs. Moja odmena mesačne (po odpočítaní zákonitých zrážok) bola celkom 1.864,-Kčs. Nedá sa to porovnať s dneškom – ale bolo to asi 62,-Eur, ale chlieb stál vtedy 7,20 Kčs a čierny 5,20 Kčs, mlieko 2 Kčs atď. Avšak v porovnaní so štúdiom s iným zameraním (napr. inžinieri – tiež 5 rokov) – práca učiteľov nielen teraz, ale ani v minulosti nebola primerane finančne ocenená. Nezveličujem, práca v školstve je nádherná, skvelá, ale aj náročná a veľmi zodpovedná – rodičia pedagógom zverujú svoje najdrahšie klenoty, ktoré musia byť prínosom aj pre celú našu spoločnosť.

Mgr. Ružena Svoreňová

Oslavy 71. výročia oslobodenia obcí Stredného Gemera

V dňoch 27. – 28. januára 2016 prebehli oslavy 71. výročia oslobodenia obcí v Muráni, Muránskej Lehote, Muránskej Hute a Muránskej Dlhej Lúke. Najviac prítomných bolo zúčastnených práve v Muránskej Dlhej Lúke, pretože po týchto oslavách sa konala výročná členská schôdza základnej organizácie v Muráni v kul-

túrnom dome v Muránskej Dlhej Lúke. Pri pamätnej tabuli predniesol príhovor aj básne predseda ZO pán Jozef Kubaško.

Na schôdzi sa zúčastnili okrem členov ZO SZPB aj predstavitelia okresného úradu v Revúcej prednosta Ing. Peter Balogh, ďalej okresný náčelník policajného zboru JUDr. Branislav

slávnostne odovzdané členské preukazy jedenástim novým členom. Po oficiálnej časti VČS bola premietaná videoprezentácia fotografií z akcii ZO SZPB v Muráni. Schôdzu poctilo svojou účasťou do osemdesiat prítomných. text:

Ing. František Lukáš
foto: Jozef Kubaško

Na priloženom zábere je časť žiakov z môjho prvého 1. ročníka (1970/1971). Zľava Muráncanky JANKA HLODÁKOVÁ (KRŠTIENOVÁ), LUBKA LABOŠOVÁ (FRANDELOVÁ), a tr. prof. RUŽENA HAJDUKOVÁ (Mgr. SVOREŇOVÁ). Na športovom podujatí obsadili I. miesto.

Nie som si istá, či vám smiem prezradiť, kto ma motivoval k napísaniu tohto príspevku. Ja to však riskujem! V jedno horúce leto posedávali na lavičke dvaja dôchodcovia: už zosnulý pán Vojtech Sliacky (1942 – 2015) a môj sused vo februári oslavujúci 75 rokov pán František Senko. Cestou do obchodu ma pristavili otázkou, prečo nemám sukňu. Zachichúňala som sa, ale oni vraj robili seriózný výskum. Teraz vraj žiadne ženy v Muráni nenosia sukne, a tak všetky „ševkyne“ prišli o robotu. Ani malé dievčatká, ani „pubertiačky“, mladice, ba ani staršie ženy, čo chodia do kostola. Pritakala som im, že teraz chceme byť všetky „pohodáčky.“ Ja však sem – tam stretávam aj ženy v šatách, no to už nechávam na čitateľov, aby si to sami všimli.

Kedysi sme mali veru každá svoju osobnú krajčírku. Neviem, či si spomeniem na všetky, ale do Muráňa si nosili látky na šaty ženy až z Jelšavy, Tisovca či Červenej Skaly. Muránske „ševkyne“ jednoducho nemali páru. My s mamou sme si veľmi obľúbili pani **MÁRIU KOVÁČOVÚ**. Hoci zákazník mala vždy veľa, dalo sa na ňu spoľahnúť. Šaty sedeli ako uliate a boli ušité načas. Nebola ani finančne náročná, a tak za ňou prichádzali ďalšie a ďalšie dámy zo širokého okolia. Často navštevovanou krajčírku a veľkou konkurentkou bola aj jej najmladšia švagriná pani **MAGDUŠKA KOVÁČOVÁ**. Poznala som aj iné, no nie som si istá, či všetky. Nepomôže mi ani dostupná literatúra o obci Muráň. Našla som iba meno vynikajúceho krajčira – pán **JOZEF STRAKA**. Veru po kostýme, ktorý ušil mojej mame, som v mladosti rada siahala aj ja. Keď je už reč o chlapoch, tak poznala som iba jedného vyučeného. Nepočujúci pán **JAROSLAV BEŇO** po štúdiách v Kremnici vyučil sa za pánskeho krajčira a veľa rokov pracoval v Odevných závodoch v Trenčíne. V Muráni však svoje profesionálne zručnosti nevyužíval.

Pochvalami zo strany občanov v Muráni i mimo neho sa mohol pyšiť o viac rokov starší manželský pár – pán **VIKTOR GOLDSCHMIDT** s manželkou ZUZANOU. Obaja dokonale ovládali svoje krajčírské umenie a špecializovali sa hlavne na pánsku módu, ale obdiv budili aj ich elegantné kostýmčeky

ČRIEPKY Z HISTÓRIE „Ševkyne“ z Muráňa nemali páru

či iné dámske odevy. V ich dome si podávali kľučky nároční zákazníci a odchádzali spokojní s poctivou prácou, resp. s celkovým výsledkom. Dnes dom po zosnulých rodičoch patrí ich jedinej dcére Gizke. Podľa pamätníkov na jeho mieste (na pravej strane ulice smerom na Tisovec) stála obľúbená krčmička, neskôr mliekareň, čidokca určitý čas „dadóv“ (materská škola). V našej obci priezvisko Goldschmidt (z nem. zlatý kováč) možno považovať za ojedinelé, a tak všetci Goldschmidtovci v Muráni (Dezider, Braňo, Jánovia, Roman atď.) boli vlastne príbuznými spomínaných úspešných odborníkov v oblasti odievania.

Ženy- ďalšie „ševkyne“, ktoré si pa-

Dievčenské šatôčky ušila p. Barbora Skubachová

mätám od detstva, už nežijú. Napr. teta **IRENA (od Fabuli) – p. FRANDELOVÁ** s manželom **FRANTIŠKOM** nemali deti. Často však u nich pobudol aj dlhší čas blondavý synovec Vladko Haluška (teraz vysokoškolský pedagóg v Bratislave). Žili v dome pri troch mostoch – na pravej strane smerom na Tisovec. Navštevovali sme aj krajčírku **p. MÁRIU SPIŠÁKOVÚ** v dome s kozubom v Pastovníku – neskôr nevesta spomínaného krajčira p. Straku. Dieťa s manželom nemali, zomrelo ešte pred narodením. Šila nielen šaty, ale aj obliečky

na periny a všetko iné podľa potreby. Dievčatkám vždy ušila ako darček

nejakú drobnosť z kusov látky, ktoré jej zákazníčky nechali. Zásterku, šálik, šatôčku, vreckovku atď. a ja som mala od nej aj prvú kozmetickú taštičku – na hrebienok, zrkadielko, sponky, gumičky, mašličky a pod. Spomínam si aj na milú p. **BARBORU HAJDÚKOVÚ (od MARETKY)**. Neskôr p. **SKUBACHOVÚ** – sestra, dvojča p. Márie Lukášovej. Teta Borka vždy trochu krívala, ale svoj šijací stroj ovládala dokonale. Okrem iného, ušila mi aj pôvabné biele šatôčky na prvé sväté prijímanie. Ona však zobrala do parády aj môj únes. Pomocou cukrovej vody mi vykúzliť na hlavu s venčekom aj nádherné pevné lokne. Ako druháčka som sa pýšila v škole ešte pár dní potom bohatou kučeravou hrivou, ale v triede som nebola takto „pocukrovaná“ sama.

Viem, že mnohé ženy pochvalovali v oblasti krajčírstva talent pani **TERKY ORBANOVEJ**, či šikovné ruky p. **LUTERÁNOVEJ**, z mladších je známa aj p. **GIZKA REGENDOVÁ**, alebo najmladšia p. **ALENKA FERENČIKOVÁ** je teraz úspešná v Revúcej. Ozvite sa, ak som neúmyselne niektorú „obletovanú“ najmä ženami muránsku krajčírku rekapitulujem, každá časť Muráňa mala tú svoju – alebo aj dve.

Mgr. Ružena Svoreňová

Nepočujúci Jaroslav Beňo sa vyučil za pánskeho krajčira ušila p. Mária Kováčová

Parádili sa aj bábiky, nielen ich majiteľky. Dámske šaty

Tieto dievčenské šaty obdivovali malé školáčky pred 60 rokmi – boli ružové.

MURÁNSKE NÁREČIE

Humor v kršme Jeleň

Strelmajster Paľo Hajdúk z Muráňa – prezývaný Budka, tuš Janóv brat ot Štapajky, si vera vedeu zo šitkího utáhnúť a koď daš povedau, ta v muránskej kršme na placu, šo sa ftoďi volala Jeleň, sa šicá chlapi chitali za bruchi ot smiechu. Dobreže od ich rihotu nezahrmeli aj šitkie šibi na oblokoch. Pravdou je, že pri téj jeho milovaňej boroviške ho ešte väcej podpichovali, a tak furt bula s ňim sranda. Nedau von ňikom u a ňišomu pokoja! Rás, koď do kršmi nakukli ftoďajší pán farár, ukázav na báčicho od Ardáka, šo chodli do kostela a ešte rašej do kršmi a zahlásiv: „Pán farár,

tu máte zblúdilú ovešku!“ A potom uš spustiv bes prestavki.

„Na salašu pri dojeňu oviec valach volá na bašu: - Baša, ovca vám ští do mlieka... - A baša valachovi: - Ňevadí, chlapše, to sa precedí!“

„Muránšan išou za robotu do Ameriki. Najšou si robotu v baňi a dau sa aj poistiť. Napisau domou žeňe: - Žena mojá, najšou som si robotu v baňi a dau som sa aj poistiť. Koď ma tu zabije, dostaňeš veléj peňazi... - Žena mu odpísala: - Éj, ale koďže to bude, koť teba zabije?“

„Dvojo drevorúbáši rezali buka. Kamarát povedá kamarátovi: - Ďuro, daj pozor, abi ta ňezabilo! - A Ďuro na to: - Ej vera, mňa

ešte aňi rás vo hóre ňezabilo.“

„Cestovala vlakom chromá žena z vnúčaťi. Na Kriváň – Ďetve zastáv vlak. Vlakvedúci zakrišeu: - Kriváň – Ďetva vistúpiť! - Žena rozumela, že krivá z Ďetmi vistúpiť. - Jáj, Bože môj, šo že ma tak vihájajú, veď já som ňikom u ňiš ňezrobila.“

Prišou šas, že si museu Paľo báči s kršmi odskošit, ale aj to ešte zo srandou: „Pán kapitáň, hlásim, rota nastúpená bes koňi! - Ňevadí, nasadnúť!“ Kršmár si misleu, že už odchádza domov, ta za ňim zavolau: „Pán Hajdúk a platíť bude kto?“ A on pohotove na to: „Pánboh, zaplatí!“

- RS -

Vianočný turnaj v stolnom tenise

Veľmi dobrú športovú i spoločenskú úroveň mal 9. ročník Vianočného turnaja v stolnom tenise, ktorý sa uskutočnil netradične na Silvestra 31.12.2015 v telocvični ZŠ v Muráni. Už deň predtým sa stretli deti, ktorým padlo vhod vyplniť športom a aktivitou dlhé prázdninové obdobie. Škoda, že ich prišlo tak málo, asi víťazi pohodlnosť a počítače. Medzi chlapcami prvé miesto získal bez straty setu Richard Laboš. V ka-

tegórií dievčat prvenstvo získala Timea Velková.

Aj mužov bolo tentokrát menej ako inokedy. Medzi 9 prihlásenými boli iba štyria z Muráňa. Zahral si každý s každým na dva víťazné sety, čo aj tak prinieslo 36 stretnutí. Víťazom turnaja a obhájenie titulu z minulého roka potvrdil p. Ištván z Prednej Hory, ktorý zvíťazil vo všetkých svojich zápasoch. Na druhom mieste sa umiestnil p. Škor-

ňa a tretie miesto získal p. Varády obaja z Revúcej. Najlepší z Muránčanov bol mladý Martin Bábela, ktorý sa celkovo umiestnil na piatom mieste.

Za dobrú organizáciu turnaja sa treba poďakovať organizátorom: predsedovi komisie športu pri OÚ p. J. Huťanovi, p. Mgr. Z. Labošovej a p. Mlákyovi. Tešíme sa na jubilejný 10. ročník.

Pavol Mláky

Foto: Mgr. Zuzana Labošová

ŠPORTOVÉ ECHO

Úspešní v stolnom tenise 2007-2015 Aký bude jubilejný X. ročník 2016?

Každoročne sa teším na Vianočný stolnotenisový turnaj. Tohtoročného IX. ročníka – silvestrovského – sme sa akosi symbolicky zúčastnili iba deväti. Štyria Muránčania: Peter a Martin Bábela, Ján Dulaj a Mgr. Ján Svoreň. Štyria boli Revúčania: Miroslav Haluška, Róbert Bráz, Ľubomír Varády a Rado Škorňa. Z Prednej Hory bol Marian Ištván. Traja najúspešnejší boli hostia – v našom prehľade uvedení na konci – teda posledný bol prvý atď. Viac sa určite dozvieme z informačnej správy a záberov skúsených organizátorov tohto športového podujatia. Všetci zúčastnení sme však ocenili možnosť zašportovať si – každý z nás musel zvládnuť 8 zápasov, ktoré sa určite po vianočnom hodovaní vhodne podpísali pod naše zdravie a pozitívne nás naladili na víťanstie Nového roka 2016.

V zimnom období sa mnohí radi venujú stolnému tenisu, a preto ho organizujú aj iné obce a často tí, čo si súťažne zahrali najprv v Muráni, putujú vo februári napr. do Muránskej Dlhej Lúky. Z obecných turnajov sa tak stávajú akési „nadobecné“ stolnotenisové

sústredenia. Na priloženom zábere tak nachádzame aj mnohých Muránčanov: Mgr. Ján Svoreň, Milan Kvetko (v 1. rade), v rade za nimi Pavol Mláky, Martin Bábela s otcom Petrom, Ján Beňo (so zaťom Romanom Šlapatým), Jozef Kubaško, Ján Cibula a iní. Nejde tu však o rivalitu medzi obcami, každý si zahrá sám za seba a vo svojej vekovej kategórii.

Keď som prelistoval Muránske noviny od roku 2008, mal som možnosť získať prehľad o charaktere turnaja v stolnom tenise v Muráni, avšak celkové výsledky som získal iba od jeho III. ročníka. Keď bilancujeme účasť súťažiacich, tak „najplodnejší“ bol VIII. ročník (2014). Súťažilo 16 mužov a 6 žien. V ďalších už nebola kategória žien. Chválim Mgr. Zuzku Labošovú (pred.Šiňákovou a Hozovou)! V roku 2013 súťažila s mužmi. Účasť v ďalších ročníkoch: 11,10,8,12,17, a 9 súťažiacich. Najúspešnejší v rokoch 2007 – 2015 bol bývalý stredoškolský profesor MILAN KVETKO, teraz 73 ročný. Päťkrát bol na prvom mieste a raz tretí. Prednohorec MARIAN IŠTVÁN je štvornásobný

víťaz. Na druhom mieste sa raz alebo dvakrát ocitli: Mgr. MILAN AUST (2x), Mgr. VLA-DIMÍR SKLENÁRIK, JÁN DULAJ, LUKÁŠ, KONCZ (Hnúšťa), JÁN RUŽIAK (Revúca), RADO ŠKORŇA (Revúca). 3. Miesto obsadili: Ing. MARTIN LUKAŠ, MILAN SENKO, MARTIN KOCHJAR st., MILAN KVETKO, MAREK TRUHAN (Revúca), JÁN ĎURÍK (Klenovec), ĽUBOMÍR VARÁDY (Revúca). Toľko môj prehľad: 14 mien mužov a 3 ženy, ktorým sa v stolnotenisovom turnaji v Muráni darilo počas uplynulých 9. ročníkov. Kto sa zapíše ako víťaz v jubilejnom X. ročníku? Máte ešte dost času na tréningy v telocvični pri ZŠ s MŠ v Muráni do Vianoc 2016. Pohyb, šport prospieva každému – vedeli to už ľudia v každom storočí nášho letopočtu a stolný tenis priniesli na konci 19. storočia do Európy Angličania. A na záver ešte jeden poznatok: celuloidová loptička sa používa od roku 1899 – namiesto gumovej alebo korkovej. Nech nám teda poslušne poskakuje aj na stolnotenisových turnajoch v obci Muráň!

Mgr. Ján Svoreň

Volejbalový turnaj „O pohár starostu obce“

V sobotu 09.01.2016 sa v telocvični ZŠ s MŠ Muráň uskutočnil volejbalový turnaj „O pohár starostu obce“. Turnaja sa zúčastnilo 31 hráčov, mužov aj žien, ktorí na základe losovania vytvorili 5 zmiešaných družstiev. Hralo sa systémom každý s každým a vyhralo družstvo s najvyšším počtom bodov. Nakoniec zvíťazilo družstvo, ktorého kapitánom bol Richard Dacho. V konečnom dôsledku nebolo dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa, zašportovať si, stretnúť sa s priateľmi, zabaviť sa a príjemne stráviť pekný sobotný deň.

Pre všetkých prítomných bolo pripravené občerstvenie v podobe gemerských guľok, začo chceme poďakovať našim „gulkárom“. Poďakovanie patrí aj starostovi obce a športovo kultúrnej komisii, ktorá sa podieľala na organizovaní tohto športového podujatia. Všetci súťažiaci ako i návštevníci podujatia odchádzali plný dojmov, športovo vyžití z príjemne zorganizovaného športového podujatia s tým, že sa zase radi vrátia.

Mgr. Zuzana Labošová

SONG MALÝCH FUTBALISTOV

Autor: Mgr. Ján Svoreň

Každý chlapec z Muráňa rád sa s loptou zabáva. Nemá strach o kolena, učarila mu tráva zelená.

Šetrí si na kopacky, nedbá o svoje boľacky. Stále má záľubu tú istú, túži po drese futbalistu.

Nové mužstvo futbalové má aj cieľ, celkom nové. Každý hráč si rýchlo zvyká na označenie FUTBALISTA.

Súperovi sa nevzdáme, každý zápas vyhrávame. Prihrávať, útočiť, víťaziť! - to je náš cieľ, to je náš hit.

POĎAKOVANIE

Prajem Vám dobrý deň z Hnúšte. Chcem sa Vám touto cestou poďakovať v mene desiatky členov KST Hnúšťa, ktorá sa v sobotu zúčastnila na XXXVIII. ročníku Zimného prechodu Muránskou planinou. Prišli sme z dažďa do rozprávkovej zimnej krajiny, výborne zorganizované pri toľkom množstve ľudí, fajn občerstvenie, veľké ďakujeme... Na tejto akcii sme síce boli prvýkrát, ale dúfam, že nie posledný... Ešte raz vďaka za takto organizovaný pobyt v krásnom národnom parku...

Eva Rončáková

Pán starosta, blahoželáme!

Starosta obce Muráň pán Ing. Roman Goldschmidt oslávil dňa 25. januára 2016 svoje abrahámoviny. Okrem jeho päťdesiatin si však naši občania spolu s ním pripomínajú aj ďalšie dôležité výročie – 20 rokov pôsobenia vo funkcii starostu obce Muráň. 1. októbra 1995 sa rozlúčil so svojim bývalým pracoviskom SLOVMAG a.s. Lubeník, aby sa stal hlavou rodnej obce takmer štyri mesiace pred svojou tridsiatkou. Pán starosta vtedy, tak ako aj teraz, za svoju prvoradú úlohu považoval skrášľovanie Muráňa pomocou zelene, tiež celkovú estetickú úpravu prostredia obce, podporoval úsilie občanov o čistotu ulíc a námestia, o rozvoj cestovného ruchu. Od začiatku ho trápila nezamestnanosť občanov, ničenie súkromného i verejného majetku, nezáujem obyvateľov obce o veci verejné. Je teda po 20 rokoch čas bilančovať? To prenecháme našim občanom, ale veríme, že oceňujú jeho zodpovedné a cieľavedomé úsilie zvládnuť k všeobecnej spokojnosti náročné úlohy súčasnej doby a s rešpektom, hodným prvého muža našej obce pána Ing. Romana Goldschmidta, evidujú jeho excelentné odborné vedomosti a najmä bohaté praktické skúsenosti.

Pán starosta už v detstve rád športoval. Nemal síce súrodencov, ale s kamarátmi na lúkach za bytovkami hrával futbal, v zime na vedľajšej ceste hokej alebo sa lyžoval na Maxinej. Veľa času trávil u starých rodičov Beňovcov s prírmenom od Gajdála, najmä v pracovnom čase rodičov Márie a Františka na muránskej pile. Beňovci boli v Muráni známi ako gazdovia, a tak im aj on rád pomáhal pri rôznych sezónnych prácach v poľnohospodárstve. Druhý starý otec František Goldschmidt bol náčelníkom železničnej stanice v Muráni. Rodičov stratil ešte v mladom veku, jeho mama zomrela ako 51 ročná a otec mal 55 rokov.

S manželkou Lenkou, rod. Sojákovou vychovávajú troch synov: Jakub v lete oslávil 18 rokov, Matej vo februári 17 rokov a s dvojročným Teom slávil narodeniny spolu v januári. Všetci v rodine sa radi venujú športu. Podľa nášho oslávenca – pána starostu v živote človeka je dôležitá hlavne vzájomná dôvera a možnosť spoľahnúť sa na vlastnú rodinu, kamarátov, kolegynú a kolegov, v jeho prípade na poslancov obecného zastupiteľstva. Je tu predovšetkým pre občanov, ktorí mu dali svoju dôveru viesť našu obec.

Starostovi obce Muráň Ing. Romanovi Goldschmidtovi srdečne blahoželáme k okrúhlemu životnému jubileu so želaním dobrého zdravia a šťastia – v ňom sú zahrnuté osobné úspechy i drobné radosti, rodinná láska, porozumenie s najbližšími, vzájomná dôvera i napredovanie obce Muráň pod jeho vedením.

V mene našich občanov
s úctou Mgr. Ružena Svoreňová

Máte pre nás tip na reportáž, námet na článok? Neváhajte a dajte nám vedieť! Osobne, písomne, alebo emailom: obec.muran@mail.t-com.sk. Uzávierka pre prispievateľov do novín č. 2/2016 je 15. apríl 2016. Tešíme sa na spoluprácu.

Neprešlo jazykovou úpravou

ROZLÚČKA ODIŠIEL učiteľ HUDBY

Pán MARTIN HALUŠKA (1928 - 2016), s ktorým si jeho najbližší ešte stihli 3. februára 2016 pripomenúť jeho 88. narodeniny, nás navždy opustil 11. februára 2016. V našej obci sme ho evidovali ako bývalého učiteľa hudby, lebo až do konca svojho života mal k svojej profesii hudobníka vreľý vzťah, ale na dôchodku mu zdravotný stav dovolil už len spomínať.

Pánovi Haluškoví učarovala harmonika. Začínal vlastne ako samouk - amatér a jeho vzorom bol vtedy riaditeľ muránskej školy DEZIDER GARLÁTI. Neskôr absolvoval štátne konzervatórium a ako učiteľ pôsobil v Hudobnej škole v Revúcej v rokoch 1958 - 1968. V roku 1973 začal na Šumiaci na základe pozvania riaditeľa školy JÁNA MOLENTA ako profesionál súkromne učiť hrať na harmonika a zároveň pôsobil vo folklórnom súbore ŠUMIAČAN (založený v januári 1957). Ako harmonikár sprevádzal mužskú i ženskú skupinu a osvedčil sa aj ako sólista často vystupoval aj so skupinou ŠERTÁŽEŇ pod vedením MIKULÁŠA SENKU z Muránskej Lehoty. V Muráni vreľý vzťah k hudbe mal aj kňaz ANTON MACÁK - BYSTRÍK MURÁNSKY s JÁNOM ČAMBALOM a pán Haluška bol vďačným poslucháčom pri posudzovaní ich vlastných piesní. Plánoval aj spoluprácu s muránskymi folkloristkami zo skupiny LEVENDA pod vedením Mgr. EY STRUHÁROVEJ, fandil aj novovytvorenej speváckej ľudovej skupine chlapov, ktorú viedol Mgr. JURAJ KOCHJAR, avšak pod

jeho obmedzené umelecké aktivity sa čoraz viac podpisovalo chátrajúce zdravie. V produktívnom veku však hudobných aktivít pána Halušku bolo neúrekom - hlavne na obecných oslavách a rôznych slávnostných príležitostiach. V januári 2012 však prekonal mozgovú príhodu, mal postihnutú pravú ruku, a tak mu v nej chýbal cit a už vôbec nemohol hrať.

S manželkou (MÁRIOU) MARTOU (1934) vychovali tri deti: MARTUŠKU a dvojčatá ALENKU a LUBKA. Spolu sa tiež tešili z piatich vnúčiek a dvoch pravnučiat. Až do posledného dychu sa o neho vzorne starala jeho milovaná manželka Martuška. Na skvelého strýka si s úctou spomínajú aj deti jeho jedinej sestry p. MÁRIE SPIŠÁKOVEJ (1924 - 2007): MARIENKA, MAGDUŠKA, ŽELKA, JAROSLAV a LUBOMÍR s rodinami. Lúčia sa s ním aj ďalší príbuzní jeho detí i jeho manželky z Muránskej Lehoty. ČEŠŤ JEHO PAMIATKE!

- RS -

OSLÁVENCI

*Nech kvitne úsmev, žiari oči jas,
nech zdravie z tela sa nestráca,
kým bije srdce spoznaj žitia krás,
to tajomstvo, čo jedine sa vypláca.*

50 rokov

Slávia Urvová
Roman Goldschmidt
Olga Dulajová

55 rokov

Dušan Dulaj
Ján Urda
Marián Ištván

60 rokov

Vlasta Krštieňová
Mária Laurenčíková
Magdaléna Austová

70 rokov

Pavel Dendeši

75 rokov

Paulína Duláková
František Senko

85 rokov

Agnesa Beňová

Narodili sa

*Nesmelý bozkom začína rozprávka,
končí sa úsmevom malého dieťaťa.
To nie je rozprávka, to je už život
sám, nech veľa šťastia prinesie i Vám.*

Tomáš Dulák

ZOSOBAŠILI SA

Marek Dulák - Viktória Kopšová

Opustili nás

*Osud je občas veľmi krutý,
nevráti čo raz vstal... Zostanú
iba spomienky a v srdci veľký
žiaľ!...*

Martin Haluška

INZERÁT

Predám šteniatka (dva psy a jednu fenku) nemeckého ovčiaka.
Viac info: 0907/8727 90